

The poetics of Pio Baroja-i-Nessi's prose (on the example of his works "Legendary Life", "The Struggle for Life", "The Soul's Agony of Our Time", "The Dark Forest" and others)

Sanjar Tursunkulov¹

Samarkand State Institute of Foreign Languages

ARTICLE INFO

Article history:

Received February 2025

Received in revised form

10 March 2025

Accepted 25 March 2025

Available online

25 April 2025

Keywords:

Literary type,
dialogic event,
concentration,
plot,
poetry,
genre,
prose.

ABSTRACT

We studied the creative path of Pio Baroja y Nessie, who was also the famous Spanish writer of the generation of disaster, the starting point for the spiritual rebirth of Spain. The writer reformed the Spanish novel, giving it a new stylistic color. The desire to overcome the crisis in society caused his interest in his life philosophy, the writer stated the need to carry out decisive actions in the development of the Society of the last century. The philosophy of movement is the constantly growing activity of the world, anarchism and mass enthusiasm for all kinds of revolutionary ideas, as well as the implementation of grandiose tasks becomes salvation for society and is caused by trust.

2181-3701/© 2025 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-3701-vol3-iss4/S-pp382-389>

This is an open-access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Pio Baroja-i-Nessi nasrining poetikasi ("Afsonaviy hayot", "Yashash uchun kurash", "Zamonamizning jon talvasasi", "Qorong'i chakalakzor" va boshqa asarlari misolida)

ANNOTATSIYA

Калит сўзлар:

Adabiy tur,
dialogik hodisa,
konsentratsiya,
syujet,
she'riyat,
janr,
nasr.

Biz Pio Baroja y Nessining ijodiy yo'lini o'rgandik, u Ispaniya ma'naviy qayta tug'ilishining boshlang'ich nuqtasi bo'lgan "falokat avlodi" ning mashhur ispan yozuvchisi edi. Yozuvchi ispan romanini isloh qildi, unga yangi stilistik rang berdi. Jamiyatdagi inqirozni yengib o'tish istagi uning hayotiy falsafasiga bo'lgan qiziqishini keltirib chiqardi, yozuvchi o'tgan asr jamiyatining rivojlanishida hal qiluvchi harakatlarni amalga

¹ Teacher, Samarkand State Institute of Foreign Languages. E-mail: sanjar01061991@gmail.com

oshirish zarurligini aytib o'tdi. Harakat falsafasi dunyoning doimiy ravishda o'sib borayotgan faolligi, anarxizm va har xil inqilobiy g'oyalarga bo'lgan ommaviy ishtiyoq, shuningdek, ulkan vazifalarni amalga oshirish jamiyat uchun najot bo'ladi va ishonch tufayli yuzaga keladi.

Поэтика прозы Пио Бароха-и-Несси (на примерах легендарной жизни, «Борьба за жизнь», «Судороги души нашего времени», «Темная чаша» и другие произведения)

АННОТАЦИЯ

Ключевые слова:

Литературный тип,
диалогическое событие,
концентрация,
сюжет,
поэзия,
жанр,
проза.

Мы узнали о творческом пути Пио Бароха-и-Несси, который также был известным испанским писателем "поколения катастрофы", отправной точкой духовного возрождения Испании. Писатель реформировал испанский роман, придав ему новую стилистическую окраску. Стремление преодолеть кризис в обществе породило у него интерес к философии жизни, писатель указал на необходимость осуществления решительных действий в развитии общества прошлого века. Философия движения основана на постоянно растущей активности мира, массовом увлечении анархизмом и всевозможными революционными идеями, а также на том, что реализация огромных задач будет спасением для общества и будет вызвана верой.

KIRISH

Turli janrlarda adabiy asarlar yaratgan Valle-Inklardan farqli o'laroq, Pio Baroxa-i-Nessi (1872-1956) asosan roman janrida ijod qilgan. Mazkur afzallik yozuvchi uchun muhim edi, chunki u romanda "hamma narsa: falsafa, psixologiya, sarguzasht, utopiya, odob-axloq – mutlaqo hamma narsa mavjud", deb hisoblagan[1].

1897-yildan badiiy adabiyot bilan shug'ullanishni boshlaguniga qadar u ko'p bora kasbini o'zgartirishga majbur bo'ladi. Baroxa o'z hayotini bir maromda olib borib, yiliga ikki-uchta roman nashr ettirsa-da, adabiy va siyosiy kurashda ishtirok etmas edi. Ushbu holat yozuvchining hayoti va ijodiga oid muhim sanalarni siyosiy voqealarning xronologik tartibiga qiyosan ajratib ko'rsatishga imkon beradi. 1936-yildagi fashistik qo'zg'olondan so'ng, yozuvchi falangistlar tomonidan birmuncha vaqt davomida hibsga olingan. Keyinchalik Baroxa siyosiy kurashda qatnashmaslik uchun Ispaniyani tark etib, respublikachilar yutqazgandan so'ng qaytib keladi. Keyin Baroxa g'oliblarni ulug'lamaslik uchun, frankistlarga ham qarshiligini bildirmadi.

Yozuvchi 70 dan ortiq roman, ko'plab hikoyalar, publitsistik va memuar asarlarini nashr etib, oltmish yillik ijodi davomida boy adabiy meros qoldirdi. Biroq, ushbu asarlar yozuvchi qarashlarining rivojlanish yo'li, nuqtai nazarlarining o'zgarishi, estetik afzalliklari yoki ijodiy uslublarning o'ziga xos xususiyatlarini ochib bermaydi. Pio Baroxa o'z ijodiy yo'lini Birinchi jahon urushigacha va urushdan keyingi davrga ajratadi. Birinchi

davrga kelsak, yozuvchi uni “shafqatsizlik, g‘azab va umidsiz g‘amginlik davri”, ikkinchisini esa “tarixiylik, tanqid, kinoya hamda g‘oyalar va narsalar ustidan “uchib o‘tish” davri”, deb nomlagan.

Birinchi jahon urushidan oldin Baroxaning asarlari haqiqatan ham qattiq rad etish, azobli izlanish va nafrat bilan ajralib turardi. Yozuvchi o‘sha davrdagi barcha romanlarni “Basklar mamlakati” (1900-1909)[2], “Afsonaviy hayot” (1901-1908)[3], “Hayot uchun kurash” (1904)[4], “O‘tmish” (1905-1907)[5], “Irq” (1908-1911)[6], “Shaharlar” (1910-1920) [7]nomli sikl-trilogiyalarga birlashtirgan.

Birinchi jahon urushidan so‘ng Baroxa “Zamonimiz talvasasi” (1926-1927)[8], “Qorong‘i chakalakzor” (1932)[9] va boshqa trilogiyalarda o‘zi yashagan davrni tasvirlagan. Ushbu asarlarda g‘azab istehzo bilan, isyonkor ruh nafrat bilan almashtirilgan bo‘lib, voqelikka botish va mamlakatda sodir bo‘layotgan ijtimoiy o‘zgarishlarning mohiyatini tushunish darajasi ham pasaydi.

Adib 22 romandan iborat tarixiy asar: “Harakatdagi odamning xotiralari” (1913-1935)[10] siklini yozishga ko‘p ijodiy kuch sarfladi. Ular tuzilishi va yo‘nalishi bo‘yicha o‘ziga xos hisoblanadi. Romanlar bir-biri bilan chambarchas bog‘liq bo‘lgan bir nechta syujetlarga ega. Baroxa ko‘pincha adabiy asarlarda aniq o‘ylangan kompozitsiya va ichki uyg‘unlik yo‘qligi uchun tanqid qilingan. Yozuvchi tanqidiy fikrlarga rozi bo‘lsa-da, kasbiy omilkor bo‘lmasligi emas, balki qasddan qilingan uslublar ekanligini ta’kidladi. Baroxaning aytishicha, “roman kompozitsiyasi san‘at deb e’tirof etilmaydi. Roman, asosan, tarix oqimiga o‘xshaydi, uning boshi ham, oxiri ham yo‘q bo‘lib, u har qanday joyda boshlanadi va tugaydi”[11].

Badiiy asarlarda qahramonlarning hayot yo‘li har doim harakat surati va rivojlanish dinamikasi oralig‘ida rivojlanib boradi. Ularning ko‘pchiligi (“Afsonaviy hayot” va “Hayot uchun kurash” trilogiyasi), har maqomda yo‘rg‘alashni kasb etuvchi ruhiy tushkunlikka mahkum darbadarlardan iborat. Sarguzashtlarga boy roman qahramonlarining sayohatlarini tasvirlashdan asosiy maqsad yo‘l mavzusining o‘zi bo‘ladi. Masalan: ***“Estaba tan agresivamente enamorado de la realidad, que no excluía nada de sus novelas, Por eso nos cuesta retener los asuntos y se nos olvidan los personajes: son demasiados, se acumulan, ocupan unas páginas, desaparecen y tal vez no vuelvan a reaparecer”***[12].

Ma’nosi: “U haqiqatga shunchalik tajovuzkor ediki, u o‘z romanlarida hech narsani istisno qilmas edi. Biz belgilarni unutamiz: juda ko‘p bora unutamiz, ular to‘planadi, egallanadi va bir qancha vaqtdan so‘ng yo‘q bo‘lib ketadi, ehtimol qaytib paydo bo‘lmas”. Baroxaning romanlari o‘sha paytda endigina rivojlana boshlagan kinematografiyaga o‘xshaydi. Asarlardagi voqealar bir-birini almashtiradigan epizodlardan iborat seriallar kabi yuqori tezlikda sodir bo‘ladi.

Yozuvchi hamma narsada harakat dinamikasini ifoda etishga intiladi. Tabiat manzaralari esa Baroxa qahramonlarining harakat sabablarini ochib berish uchun muhim bo‘lgan darajada tasvirlangan. Uning asarlari epizodik qurilmalari, voqealar rivojlanish dinamikasi, hayotning turli xil qiyinchiliklarida hamda onda-sonda turli epizodlarda paydo bo‘ladigan boshqa qahramonlarning qurshovida personajlarning “tarbiyasi” hamda “roman ichidagi roman” yopiq siklini shakllantirishi sababli muttahamlik romanlariga o‘xshaydi.

Baroxaning romanlari kinematografiyaning vizual tasvirlari bilan ajralib turadi: harakatlar va rasmlar bir-birini kadrlar kabi almashtiradi, qahramon hayotining katta

qismlari asarning kompozitsion yaxlitligini buzmasdan o'tkazib yuboriladi. Baroxa va kinematografiya romanlari bir xil usul, ya'ni montaj prinsipi bilan bog'liq. Filmda tasvirlarning o'zi emas, balki ularni almashtirish tizimi muhim ahamiyatga ega.

Adabiyotda montaj qurilishi dunyoning ko'p qirrali va keng ko'rinishi bilan ajralib turadigan qarashlarga mos keladi. Baroxa hikoyasining parchalanganligi, qo'shilgan matnlar, lirik chekinishlar, xronologik o'zgarishlar mavjudligi bilan belgilanadi. Dialogning ustunligi, qahramonlar psixologiyasining "tashqi" namoyishi, rejalarni o'zgartirishdagi tezlik, montaj prinsipi yozuvchining deyarli barcha ijodiy usullari kinematografik tarzda faol qo'llaniladi.

Baroxa uslubidagi hayotning barcha lahzalarini mazmun bilan to'ldirish xususiyati mafkuraviy vazifaga mos keladi. Pio Baroxaning asr boshidagi kashfiyotlari yangi dunyo nasrining xususiyatlarini oldindan belgiladi. Ispan romannavisining uslubi ba'zi xususiyatlari bilan Baroxa o'ziga ustoz deb tan olgan Ernest Xemingueyning dastxatiga o'xshaydi.

Adabiy yo'lning boshida Baroxa Xemingueydan yozuvchilikning ko'plab muhim usullarini, xususan, dialogni loyihalash va uning imo-ishoralari va nutqi orqali personajning fe'l-atvori va ichki holatini yetkazish usullarini qabul qilib, keyinchalik ularni "aysberg" tamoyilida aks ettirdi. Ikkala yozuvchining badiiy ijodi o'rtasidagi bog'liqlikni Xemingueyning "Alvido, qurol!" va Baroxaning "Ilm daraxti" romanlarining dunyoqarash va syujet o'xshashligidan bilish mumkin.

Baroxa ta'kidlashicha, harakat hayotda ham, adabiyotda ham turg'unlik, konservatizmga qarshi reaksiya hisoblanadi. Harakat konsepsiyasini asl falsafiy tarkibiy qismdan chalg'itib, hayot-harakat-amal kabi tenglikni tuzish mumkin, chunki aynan shu jihat yozuvchi g'oyalarining qarama-qarshiliklarini bir-biri bilan yarashtirishga imkon berib, Pio Baroxa ijodidagi falsafiy va badiiy rejalarning ajoyib yaxlitligining kalitiga aylanadi.

Ushbu holat, ayniqsa, "Afsonaviy hayot" trilogiyasining birinchi qismi bo'lgan "Silvester Paradoksning sarguzashtlari, ixtirolari va firibgarliklari" (1901)[13], "Hayot uchun kurash" trilogiyasining dastlabki ikki qismi – "Izlash" va "Begona o'tlar" romanlari va boshqa asarlarida yaqqol namoyon bo'ladi. Ushbu adabiy asarlarning birinchisida Silvestr Paradoksning bolalik yillari va ota-onasi vafotidan keyingi yolg'izlik hissi tufayli boshidan kechirgan barcha qiyinchiliklari va yetishmovchiliklari, shu jumladan, boy qarindoshlarining uyidan qochishi, sayoq artistlar truppasiga qo'shilishi hamda Ispaniya va Fransiya bo'ylab sayohat qilish haqida hikoya qilinadi. Romanning ikkinchi qismida qirq besh yil o'tgach, Silvestr Madridda qashshoqlikda yashab, har xil narsalarni ixtiro qilib, boy va obro'li odam bo'lishga harakat qilgan voqealar aks ettirilgan.

Ispaniya hayotining keng tasviri yozuvchi tomonidan "Hayot uchun kurash" trilogiyasi romanlarida taqdim etilgan. Birinchi romani "Izlash" deb nomlangan.

La vida, la enfermedad de su hermano, su paso por el hospital San Juan de Dios (la crueldad de los médicos y el trato con los enfermos) y sus lecturas de Schopenhauer, lo vuelven pesimista. Empieza a abandonar su talante activo, se siente triste y cada vez tiene menos esperanzas de poder cambiar el carácter humano[14]. Ma'nosi: Hayot tashvishlari, akasining bemorligi, San Xuan de Dios kasalxonasida boshidan kechirganlari (shifokorlarning qo'polligi-yu kasallarga ko'rsatgan muomalasi) va Shopengauer mutolaasi uni pessimistga aylantirdi. U o'zining

faol hayot tarzidan chekinib tushkunlikka berilar, inson tabiatini o'zgartira olishga bo'lgan umidi har safar kamayib borardi.

Unda bosh qahramon Manuel Alkasar oddiy qishloq yigiti bo'lib, fe'l-atvori juda sodda va hali yetarli hayot tajribasiga ega emas. Undagi sinovlar poytaxtdagi mebel salonlarida, novvoyxonada ishlash chog'ida boshlanadi. Biroq, ishsiz qolgandan so'ng, yigit tezda shaharning jinoiy qatlami bo'lmish o'g'rilar va darbadarlarga qo'shiladi. Manuel halol ishlab hayot kechirishni xohlaydi, ammo Baroxa "Begona o't" romanida buni qilish juda qiyin ekanligini ko'rsatadi. Ish topishga harakat qilib, qahramon dastlab o'zini artistlar davrasida topadi, bir muncha vaqt yuqori jamiyatga kiradi, bosmaxonada ishlaydi, keyin esa qotillikda ishtirok etganlikda ayblanib va qamoqqa tushgandan so'ng o'zining nechog'lik tubanlikka yetganini anglab yetadi. Yillar o'tib, Manuel o'z hayotini barqarorlashtirib asta-sekin oyoqlari ostida ishonchli zamin hozirlaydi, hattoki mustahkam tayanchi borligini sezgach, obro'li odamga aylanib, bosmaxonaga egalik qiladi.

Muttahamlar haqidagi romanlariga o'xshab, Baroxaning adabiy asarlari hayotiy voqealarni panoramik tarzda yoritib, voqelikning ba'zi jihatlarini tanqid qiladi. Baroxa "Arlekinning yangi sahnasi" (1917) nomli maqolalar to'plamida shunday yozgan: "Ispaniyada fikrni ozod qilish uchun eng inqilobiy, eng foydali ish tanqididir"[15]. Atrofdagi voqelikka nazar tashlab, qiyinligiga qaramay, Baroxa uning xususiyatlarini iloji boricha ishonchli tarzda ochib berishga harakat qiladi. Uning nazdida Ispaniya "yuzga qizil upani surib o'yin-kulgiga moyil yuzlari bejo kekxa va kasalmand kampir" bo'lib ko'rinardi. "Hayot uchun kurash" asarining qahramoni mamlakatni xuddi shunday tarzda ko'rgan. Manuel shahar hayoti bilan tanishishni boshlagan kichik mehmonxonalardagi odamlar bir nechta illatlarning tashuvchisi sifatida paydo bo'lishdi. Xususan, u yerda o'z ishlari haqida ochiq gapiradigan fohishalar, xuddi shu narsani yashirincha qilgan hurmatli xonimlar, o'z tanasini emas, balki vijdon va iste'dodni sotgan jurnalistlar, och va hasadgo'y talabalar bor edi.

Manuel qashshoq bo'lib, o'z atrofida juda ko'p shafqatsizlik, yovuzlik va zo'ravonlikni ko'rdi. Yozuvchi asarda xuddi shunday vaziyat niqoblangan holda yuqori jamiyatda mavjudligini ko'rsatdi. Biroq, bosh qahramon o'zini boy va nufuzli odamlar orasida topib, buni aniqlay oldi. Pul va odob-axloqdan mahrum bo'lgan baronessalardan biri uni badavlat savdogar bilan noqonuniy aloqasi natijasida tug'ilgan o'g'li qilib ko'rsatdi. Shunday tarzda baronessa uzoq vaqt davomida o'z sobiq sevgilisini shantaj qilib, undan pulni tortib oladi. Kubadagi harbiy harakatlar ishtirokchisi bo'lgan polkovnikning rafiqasi o'z qizini sotuvga qo'yib, dugonalari bilan yashirin ravishda qimor muassasalari va buzuvqxonalarni saqlab qoladi. Faqatgina unvonlarni saqlab qolishga muvaffaq bo'lgan sobiq zodagonlarning turmush tarzi jinoyatchilik bilan chambarchas bog'liq bo'lib chiqishi sababli ular orasidagi chegaralarni aniqlash qiyin edi. Baroxa o'zining adabiy asarlarida halol hayot kechirgan ishchilarni ham salbiy tarzda taqdim etadi.

Albatta, hayotda juda ko'p noaniq va murakkab voqealar ro'y beradi. Bunda nafaqat illatlarni, balki yuqori fazilatlarni ham, olijanoblikni va jasoratni ham topish mumkin. Qahramonlarning his-tuyg'ularini nafaqat azob-uqubatlar, balki inson baxtining ajoyib lahzalari to'ldiradi. Baroxaning fikricha, asosiy muammo shundaki, olijanoblik va fazilat jamiyatda kamroq uchraydi, illatlar butun ijtimoiy-madaniy makonni qamrab oladi, baxt esa faqat bir lahzada sodir bo'ladi va ba'zida azob-uqubatlarning oxiri

ko'rinmaydi. Afsuski, hayotning katta qismi shu tarzda o'tadi. Atrofdagi voqelikka pessimistik qarash deb ataladigan nuqtai nazar uning "Qorong'i hayot" (1900)[16], "Hayot uchun kurash", "Bizning zamonamizning azoblari", "Qorong'i chakalakzor" va boshqa asarlari nomlarida ham namoyon bo'ladi. "Dunyo o'zi shunday" (1912) adabiy asaridagi qahramon yozuvchining hayotiga munosabatini aniq ifoda etgan: "Hayot shafqatsizlik, noshukurlik, uyatsizlik, kuchlilarning zaiflarga nisbatan nafratlanishidan iborat. Bunda erkaklar ham ayollar ham shunday. Ha, hayot butunlay zo'ravonlik va shafqatsizlikka teng"[17].

Yozuvchi dinda haqiqiy hayotdagi muammolar va qiyinchiliklardan xalos bo'lish g'oyasiga qarshi edi. U yoshligidan ateist ekanligini va har qanday din va cherkovga qarshi ekanligini ta'kidladi. Baroxa ularni o'qimagan, azob chekayotgan odamlar uchun maxsus o'ylab topilgan yolg'onchi tasalli deb biladi. Yozuvchi jamiyatga ham davlatga ham shubha bilan qaragan. Uning fikricha, davlat yakka shaxslarga nisbatan axloqsizroqdir. Romanlardagi qahramonlar jamiyat bilan qattiq kurashib, erkinlik va mustaqillikka bo'lgan intilishlarini repressiv apparat, ikkiyuzlamachilik va yolg'on orqali ularni bo'ysundirmoqchi bo'lgan davlatning ijtimoiy zulmi va ta'siriga qarshi turishga harakat qiladilar. "Hayot uchun kurash" trilogiyasining so'nggi qismi bo'lgan "Qizil tong" (1904) romanida Baroxa davlat adolatining mohiyatini ramziy ma'noda ifoda etib, uni yalmog'iz kampir – jallod jandarmlar hamrohligida yurgan "silovsin ko'zli, qorindor, to'ymas oshqozon va qattiq tutadigan changallariga ega bo'lgan dovul qushi" [18]sifatida taqdim etgan.

Baroxaning asarlarida burjuaziyanning qarama-qarshiligi ham juda noo'rin ko'rinadi. Yozuvchining fikricha, partiyalarning siyosiy kurashi hech bo'lmaganda ma'nosiz shaxmat partiyasiga teng, chunki u yoki bu vakillarning g'alabasidan keyin hech narsa o'zgarmaydi. Baroxa siyosatni "falsafaga ko'tarilgan banditizm" sifatida taqdim etadi. Bunday qarash parlament saylovlari davrida qonunlarning buzilishiga bag'ishlangan "Shaharlar" trilogiyasining birinchi romani "Sezar yoki hech narsa" (1910) [19]nomli badiiy asarida namoyish etilgan. Yozuvchi o'tmish, hozirgi payt va kelajakka nisbatan butunlay hafsalasi pir bo'lgan. "Hayot uchun kurash" trilogiyasida u anarxizm va sotsializmning hayotiyligini tajriba-sinov tariqasida sinab ko'radi.

Trilogiyaning ikkinchi qismi, "Begona o'tlar" romani oxirida, Manuelning qalin do'sti, bosmaxona ishchisi Xesus bilan suhbatida misolida, muallifning ushbu fikri ochib berilgan: ***La corte es ciudad de contrastes; presenta luz fuerte al lado de sombra oscura; vida refinada, casi europea, en el centro, vida africana, de aduar, en los suburbios. Hace unos años, no muchos, cerca de la ronda de Segovia y del Campillo de Gil Imón, existía una casa de sospechoso aspecto y de no muy buena fama, a juzgar por el rumor público. El observador..***[20]. Ma'nosi: sud qarama-qarshiliklar joyi; qora soyaning yonida kuchli yorug'likni taqdim etadi; Yevropa hayoti, markazda, afrikalik, shahar atrofida deyarli odatiy nafis hayot kechiradi. Bir necha yil oldin, Segovia halqa yo'li va Kampillo de Gil Imon yaqinida, omma oldida mish-mishlarga ko'ra, shubhali ko'rinishga ega va unchalik yaxshi obro'ga ega bo'lmagan uy bor edi. Kuzatuvchi...

Manuel butun dunyoga nisbatan yashirin g'azabni his qildi. Shu paytgacha uning ichida jamiyatga, odamlarga bo'lgan nafrat uning qalbida ham uyg'ondi...

"Men sizga haqiqatni aytaman", deb xulosa qildi u.

"Men tun bo'yi dinamitdan yomg'ir yog'ishini, keyin esa Xudo yerga tushib, uni yoqib yuborishini istardim".

- “Sen anarxistsan-ku!”- deb javob beradi Xesus. Keyin u Manuelga anarxik kelajak haqidagi o‘z qarashlarini aytib beradi. “Uning orzusida yangi g‘oya bilan boshqariladigan odam mukammallikka erishadi. Endi nafrat va g‘azab bo‘lmaydi. Vatanda sudyalari, detektivlar, askarlar, hokimiyati bo‘lmaydi. Yerning keng maydonlarida erkin odamlar quyosh ostida ishlaydi. Burch qonuni sevgi qonuni bilan almashtiriladi va insoniyat ufqlari kengayadi, atrofdagi barcha narsalar esa ko‘k rangga aylanadi...”[21].

Shu bilan birga, jozibali idealga qaramay, yozuvchi uning hayotiylikiga ishonmaydi. Baroxaning so‘zlariga ko‘ra, jamiyat har doim bir-biri bilan doimo hayot uchun kurashadigan shaxslarning birlashmasi bo‘lgan. Anarxizmning zavqqa to‘lgan ideallari yozuvchida ishonch va hurmat uyg‘otmadi.

XULOSA

Baroxaning so‘zlariga ko‘ra, siyosatchilar har doim xalqni aldaydilar, chunki ular umumbashariy ta‘lim, tarbiya, baxt va olijanoblikni e‘lon qiladilar. Yozuvchining fikricha, agar odamlar o‘z mamlakatlarini tark etishlari va to‘liq siyosiylashtirilgan jamiyatda yashashni istamasliklari sababli qamoqqa tushishlari kerak bo‘lsa, bu umuman muhim emas.

Siyosat har doim iflos insofsiz o‘yin bo‘lib kelgan, bu erda faqat ma‘rifatli va tor doiradagi hukmdorlarga yaqin odamlar o‘yinchilarga aylanishadi. Ispan yozuvchilari o‘z mamlakatlaridagi inqilobga hech qanday ta‘sir ko‘rsatmadi. Inqiloblarning benefitsiarlari har doim shafqatsiz charlatanlar, notiq, umidsiz shaxslar bo‘lgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Baroja y Nessi, P. Nuevo tablado de Arlequin. – Madrid: Forgotten Books, 2018. – P. 56.
2. Baroja y Nessi, P. Tierra vasca. – Madrid: Austral, 1991. – 144 p.
3. Baroja y Nessi, P. La vida fantastica. – Madrid: Año publicación, 2010. – 113 p.
4. Baroja y Nessi, P. La lucha por la vida. – Madrid: Linkgua, 2010. – 608 p.
5. Baroja y Nessi, P. El Pasado: Las Tragedias Grotescas, Novela. – Madrid: Forgotten Books, 2018. – 278 p.
6. Baroja y Nessi, P. La raza. – Madrid: Tusquets, 2006. – 580 p.
7. Baroja y Nessi, P. Las ciudades. – Madrid: Alianza Editorial, 2004. – 720 p.
8. Baroja y Nessi, P. Trilogías Iv. el Mar. Agonias de nuestro Tiempo. – Madrid: Fundacion Jose Antonio de Castro, 2004. – 500 p.
9. Baroja y Nessi, P. La selva oscura. – Madrid: Caro Raggio, 2010. – 313 p.
10. Baroja y Nessi, P. Memorias de un hombre de accion. – Barcelona: Editorial Planeta, 1969. – 382 p.
11. Baroja y Nessi, P. Adventures, inventos y mixtificaciones de Silvestre Paradox. – Madrid: Caro Raggio, 1973. – 353 p.
12. Baroja y Nessi, el árbol de la ciencia. Pio baroja el árbol de la ciencia. – 1911. – 2 p.
13. Baroja y Nessi, P. Nuevo tablado de Arlequin. – Madrid: Forgotten Books, 2018. – P. 61.
14. Baroja y Nessi, P. Vidas sombrías. – Madrid: Biblioteca Nueva, 1998. – 368 p.
15. Baroja y Nessi, P. El mundo es ansi. – Madrid: Elliot’s Books, 1991. – P. 94.

16. Baroja y Nessi, P. Vidas sombrías. – Madrid: Biblioteca Nueva, 1998. – 368 p.
17. Baroja y Nessi, P. El mundo es así. – Madrid: Elliot's Books, 1991. – P. 94.
18. Baroja y Nessi, P. Mala hierba. – Barcelona: CerVantes Digital, 2019. – P. 83.
19. Ibid. – P. 84.